

MBEKANYAMAITELE YA LUAMBO

Dzina la linwalo	Mbekanyamaitele ya Luambo
U shumiswa nga	Mupfumedzanyi wa FAIS
U t̄anganedzwa nga	Komiti ya Tholo ya Khombo
Datumu ya thendelo ng EXCO	Luhuhi 2023
U dzudzanywa nga	Mulanguli wa Tshigwada tsha Thandululo
I do sedzuluswa	I do sedzuluswa nga Luhuhi 2025

KHA VHA DZHIELE NTHA:

Muthu ane a khou shumisa maiwalo kana data zwa Mupfumedzani 'Ombud' wa FAIS u tea u dzhiela nthā khombo ine ya tshimbilelana nazwo:

- a) U phadaladza maiwalo kana data hu si na thendelo yo teaho; na
- b) U sa shumisa maiwalo kana data sa zwo tendelwaho kana zwine zwa khou lavheleliswa zwone.

Muṅe wa Liṅwalo

Dzina	Vhuimo
Vho John Simpson	Mupfumedzanyi wa FAIS

Maṅwalo o themedelwa nga

Dzina	Vhuimo
Vho Marc Alves	Mulanguli wa Tshigwada tsha Thandululo

Ndaulo ya vesheni na manweledzo nga ha tshanduko

No	Ṱhalutshedzo ya Tshanduko
1.0	Mvetamveto ya mbekanyamaitele ya u thoma
1.2	<ul style="list-style-type: none"> - Zwidombedzwa zwo shandukaho zwa vhashumi - Ṱhalutshedzo dzo katelwaho na zwine zwa amba: Khomishinari, EXCO, Ṱhalutshedzo, Nyambo nnzhi, Mbekanyamaitele, Vhupinduleli. - Phara ntswa 4 - U shandukisa “Senthara ya Ṱthingo” ya vha “Senthara ya Ndongolo ya Vhashumelwa”

Tshifhinga tsha u sedzuluswa ha khombekhombe

I ḡo sedzuluswa nga murahu ha miṅwaha mivhili

Zwi re Ngomu

1. Vhubvo.....	5
2. Ndivho.....	5
3. Thalutshedzo.....	5
4. Tshivhumbeo tsha Mushumo wa Mupfumedzanyi wa FAIS.....	7
5. Zwo katelwaho.....	7
6. Tshitatamennde tsha Mbekanyamaitele.....	7
7. Mitheo.....	8
8. Nyambo dza Tshiofisi dza Mupfumedzanyi wa FAIS.....	8
9. U thomiwa ha Khethekanyo ya Mushumo wa Luambo.....	11
10. Vhugudisi na Vhukoni/Tshivhalo.....	11
11. Nyandadzo na tswikelelo kha mbekanyamaitele.....	11
12. Ndila dza u ita Mbilaelo.....	12
13. Matshimbidzele a Khumbelo ya Khaṭhululo.....	12
14. Vhaṅe vha Mbekanyamaitele.....	12
15. Vhalambedzi vha Mbekanyamitele.....	13

16. **Zwidombedzwa zwa**
Vhukwamani.....
..... **13**
17. **Thendelo**..... **13**
18. **Zwidombedzwa zwi**
elanaho..... **13**
19. **U kwamea kha zwa**
Masheleni..... **13**
20. **Zwi sa**
katelwi..... **13**
21. **Khumbelo ya u sa Tevhedzela Mbekanyamaitele**
iyi..... **13**
22. **Tsivhudzo**.....
14

1. Vhubvo

Ndayotewa ya Riphabuḽiki ya Afrika Tshipembe (RSA) ya 1996 i dzhiela nḽha nyambo dza tshiofisi dza 11, dzine dza vha English, Afrikaans, Tshivenḽa, Xitsonga, Sepedi, Setswana, Sesotho, isiZulu, isiXhosa, isiNdebele and Siswati; i dzhiela nḽha u tsela fhasi kha u shumiswa na tshiimo tsha nyambo dzapo na u ṽoḽa uri Muvhuso u dzhie maga a shumaho nahone a vhuedzaho a u takula tshiimo na mvelaphanḽa ya tshumiso ya nyambo dzapo. Ndayotewa i dovha ya ṽoḽa uri nyambo dza tshiofisi dzi farwe nga nḽila i linganaho na u vha na tshirunzi tshi fanaho.

U swika zwino ho no phasiswa Mulayo wa Luambo u itela u ṽuṽuwedza tshumiso ya nyambo dza tshiofisi kha u davhidzana na miraḽo ya tshitshavha, u tikedza ndaulo na u ṽolwa ha

tshumiso ya nyambo dza tshiofisi nga muvhuso wa lushaka u itela ndivho dza muvhuso, u toḁa uri hu vhe na mbekanyamaitele ya luambo nga muhasho wa lushaka, tshiimiswa tsha muvhuso tsha lushaka na mabindu a muvhuso a lushaka na u thomiwa ha khethekanyo ya zwa luambo kha muhasho wa lushaka, tshiimiswa tsha muvhuso tsha lushaka na mabindu a muvhuso a lushaka.

Mulayo u shuma kha zwiimiswa zwoḁhe zwa muvhuso zwa lushaka. Mupfumedzanyi wa FAIS ndi tshiimiswa tsha muvhuso tsha lushaka, tsho sumbedzwaho ngauralo kha Mulayo wa Ndaulo ya zwa Masheleni a Muvhuso wa 1999. Mbekanyamaitele iyi yo bveledzwa nga Mufumbedzani wa FAIS hu u tevhedza mbetshelo dza Mulayo.

2. Ndivho

Ndivho ya Mbekanyamaitele iyi ndi u sumbedza uri Mupfumedzanyi wa FAIS u ḁo tevhedzela hani Mulayo, na tshumiso ya nyambo dza tshiofisi u itela u khwinisa tshumelo kha miraḁo ya tshitshavha nga u angaredza na zwiimiswa zwi re nga fhasi ha ndaulo.

3. Ṭhalutshedzo

“Vhulanguli ha Vhuḁifhinduleli” zwi amba Khomishinari wa FSCA;

“Ndivho ya Mushumo” zwi amba ndivho ya u tandulula mbilaelo zwi tshi tevhedza Mulayo wa FAIS;

“Khomishinari” zwi amba Khomishinari wa FSCA.

“Muvhilaeli” zwi amba muthu muḁwe na muḁwe ane a fusha ḁoḁea sa muvhilaeli zwi tshi tevhedza tshipiḁa tsha vhu 26 (1) (a) (ii) tsha Mulayo wa FAIS;

“Ndayotewa” zwi amba Ndayotewa ya Riphabuḁiki ya Afrika Tshipembe ya 1996;

“EXCO” zwi amba Khorotshitumbe ya Mupfumedzanyi wa FAIS.

“Mulayo wa FAIS” zwi amba Mueletshedzi wa zwa masheleni na Mulayo wa Tshumelo dza Vhupfumedzanyi wa vhu 37 wa 2002.

“Mupfumedzani wa FAIS” zwi amba Ofisi ya Mupfumedzanyi wa Vhaḁetshedzi vha tshumelo dza zwa Masheleni.

“FSCA” zwi amba Vhulanguli ha Sekithara ya Vhufari kha zwa Masheleni, tshiimiswa tsha mulayo tsho thomiwaho zwi tshi tevhedza tshipiḁa tsha vhu 56 tsha Mulayo wa Ndaulo ya Sekithara ya zwa Masheleni wa 2017;

“Ndivho ya Muvhuso” zwi amba ndivho ya u davhidzana na zwiḁwe zwiimiswa zwa muvhuso;

“U ḁologa” maelana na u amba nga mulomo, zwi amba u shandukisa luḁwe luambo wa amba nga luḁwe luambo, maelana na u amba nga zwanḁa, zwi amba u shandukisa luambo lwa zwanḁa lwa vha luambo lwa u amba ngauralo ngauralo, na “u ḁologa” zwi tshi amba zwi elanaho na zwenezwo;

“Mulayo wa Luambo” zwi amba Mulayo wa tshumiso ya Nyambo dza Tshiofisi wa vhu 12 wa 2012;

“Luambo lwa u Rekhoda/u ḁwala” zwi amba luambo lwo nangiwo kha u vhulunga maḁwalo/rekhodo kana rekhodo/maḁwalo a Mupfumedzanyi wa FAIS;

“Khethekanyo ya Luambo” zwi amba khethekanyo yo thomiwaho zwi tshi tevhedza Tshipiḁa tsha vhu 7 tsha Mulayo;

“Nyambonnzhi” zwi amba tshumiso ya nyambo tharu kana nnzhi nga muthu kana tshigwada tsha vhathu;

“Luambo lwa Tshiofisi” zwi amba luambo lwa tshiofisi lwo sumbedzwaho kha Tshipiḁa tsha vhu 6 (1) tsha Ndayotewa.

“Mbekanyamaitele” zwi amba Mbekanyamaitele ya Luambo.

“Vhupinduleli” zwi amba u shandukisa ḁḁwalo u bva kha luḁwe luambo u ya kha luḁwe, “u pindulela” zwi tshi amba zwi fanaho;

4. Tshivhumbeo tsha Mushumo wa Mupfumedzanyi wa FAIS

Ofisi ya Mupfumedzanyi wa Vhaṅetshedzi vha Tshumelo dza zwa Masheleni (FAIS Ombud) yo thomiwa zwi tshi tevhedza Mulayo wa Ngeletshedzo ya zwa Masheleni na Tshumelo dza Vhupfumedzanyi wa vhu 37 wa 2002 (Mulayo wa 'FAIS'). Ndivho dza Mupfumedzanyi wa FAIS ndi

- 4.1 Tṅangedza na u fhelisa mbilaelo nga ṅḁila i sa dzhii sia, hu sa khou shumiswa kotho, hu si na ndozwo ya masheleni, nahone nga u ṅavhanya, na nga ṅḁila i linganaho kha nyimele dzoṅhe.
- 4.2 Tṅuwedza tsireledzo ya mushumelwa na u dzhenelela lu vhuedzaho kha mikhwa ya ṅowetshumo ya zwa masheleni nga u tandulula mbilaelo nga ṅḁila i sa dzhii sia, i si na ndozwo ya masheleni, i swikeleleaho nahone i linganaho tshifhinga tshoṅhe.
- 4.3 Nṅetshedza tshumelo i sa dzhii sia i re na tshirunzi u itela u vhona uri vhashumelwa kha zwa masheleni vha a kona u swikelela na u kona u shumisa ṅḁila dzi sa ḁuri dza maitele a u hanedzana kha mbilaelo.

5. Zwo katelwaho

Mbekanyamaitele iyi i shuma kha vhashumi vha Mupfumedzanyi wa FAIS na muthu muṅwe na muṅwe ane a khou shuma mushumo o imela Mupfumedzanyi wa FAIS

6. Tshitetemennde tsha Mbekanyamaitele

Mbekanyamaitele iyi yo ṅaluswa nga tshipiḁa tsha vhu 4 tsha Mulayo wa Luambo nga ṅḁila i tevhelaho:

- 6.1 Tshipiḁa tha vhu 4 (1) tshi sumbedza uri muhasho wa lushaka muṅwe na muṅwe, tshiimiswa tsha muvhuso tsha lushaka, bindu ḁa muvhuso ḁa lushaka vha tea u vha na mbakanyamaitele ya luambo nga ha kushumisele kwavho kwa luambo lwa tshiofisi.
- 6.2 Tshipiḁa tsha vhu 4 (2) tshi sumbedza uri mbekanyamaitele ya luambo zwi tshi tevhedza tshipiḁa tshiṅuku tsha (1) i tea:
 - 6.2.1 u ta nyambo dzi swikaho tharu dza tshiofisi dzine muhasho wa lushaka, tshiimiswa tsha muvhuso tsha lushaka, bindu ḁa muvhuso ḁa lushaka vha ḁo dzi shumisa kha ndivho dza muvhuso;
 - 6.2.2 u sumbedza uri nyambo dza tshiofisi dzi ḁo shumiswa hani nga ṅḁila i vhuedzaho kha u davhidzana na tshitshavha, ṅḁivhadzo dza tshiofisi,

nyandadzo dza muvhuso, na vhudavhidzani nga ngomu ha muvhuso na vhukati ha mivhuso;

- 6.2.3 u tšalutshedza uri muhasho wa muvhuso, tshiimiswa tsha muvhuso tsha lushaka kana bindu la muvhuso la lushaka zwi do davhidzana hani lu vhuudzaho na mirado ya tshitshavha ine luambo lune vha tama u shumisa lwone a lwo ngo tiwa sa luambo lwa tshiofisi, kana vhane luambo lune vha nanga u shumisa lwone ndi luambo lwa Zwanda lwa Afrika Tshipembe;
- 6.2.4 u tšalutshedza uri mirado ya tshitshavha i do kona u swikelela hani mbekanyamaitele ya luambo.
- 6.2.5 u ngetshedza ndila dza u ita mbilaelo dzi konisaho mirado ya tshitshavha u ita mbilaelo maelana na tshumiso ya nyambo dza tshiofisi nga muhasho wa lushaka, tshiimiswa tsha muvhuso tsha lushaka kana bindu la muvhuso la lushaka;
- 6.2.6 u anadzwa kha Gazethe nga u tšavhanya musi zwi tshi sumbedza u vha na khonadzeo kha maduvha a 30 a musi yo no tanganedzwa.

7. MITHEO

- 7.1 Mitheo i tikedzaho Mbekanyamaitele ndi:
 - 7.1.2 U dzhia maga a u takula tshiimo na mvelaphanda ya tshumiso ya nyambo dzapo.
 - 7.1.3 Vhudikumedzeli kha u tikedza nyambo dzothe dza Riphabuliki u itela u vhona uri dzi newa tshirunzi tshi fanaho na u farwa nga ndila i linganaho ha nyambo dza tshiofisi zwine zwa todea kha muvhuso wa dimokirasi;
 - 7.1.4 U dzhielwa ntha ha nyambo nnzhi sa tshiko tsha u shumisa vhuledzani nga ndila dzothe u itela u fhaa lushaka, mveledziso ya ikonomi na vhuthihi ha tshitshavha;
 - 7.1.5 U tšutšwedza ndaulo ya luambo yavhudi nga Mupfumedzanyi wa FAIS u itela u vhona uri hu na ndisedzo ya tshumelo dza ndaulo ya muvhuso yo leluwaho ine ya fusha todea dza tshitshavha na u vhona uri hu na tswikelelo i linganaho kha tshumelo na mafungo a Mupfumedzanyi wa FAIS;
 - 7.1.6 U thivhela tshumiso ya lu/nyambo dziwe na dziwe ndivho i ya u shumisa nga ndila i si yavhudi, u shumiswa lu lwothe na u talula kha Mupfumedzanyi wa FAIS.

8. NYAMBO DZA TSHIOFISI DZA MUPFUMEDZANYI WA FAIS

8.1 U țanganedzwa ha nyambo dza tshiofisi nga Mupfumedzanyi wa FAIS

- 8.1.1 Mulayo u țoda uri Mupfumedzanyi wa FAIS a țanganedze mbekanyamaitele ya luambo ine ya ta nyambo dzi swikaho tharu (3) dza Nyambo dza Tshiofisi hune Mupfumedzanyi wa FAIS a ȑo dzi shumisa kha "mafhungo a muvhuso". Izwi zwi amba nyambo dzine dza nga shumiswa kha u davhidzana na miraȑo ya tshitshavha;
- 8.1.2 Kha u ta nyambo dza tshiofisi, Mupfumedzanyi wa FAIS na ene u dzhenelela kha u țuțuwedza nyambo dzapo dze dza vha dzi sa shumiswi;
- 8.1.3 Kha u ta nyambo dza tshiofisi dzine dza ȑo shumiswa, Mupfumedzanyi wa FAIS u ȑo langulwa nga nyimele dzi tevhelaho:
- 8.1.3.1 Khonadzeo.
- 8.1.3.2 Mbadelo dzi tshimbilelanaho nazwo.
- 8.1.3.3 Vhupo.
- 8.1.3.4 Madzangalelo a tshitshavha na/kana tshigwada tshine mafhungo a khou livhiswa khatsho; na
- 8.1.3.5 Vhukoni ha Mupfumedzanyi wa FAIS.
- 8.1.4 Naho Mupfumedzanyi wa FAIS a tshi dzhiela nȑha nyambo dzoȑhe dza tshiofisi dza Riphabuȑiki, hu ȑo shumiswa nyambo dzi tevhelaho:
- 8.1.4.1 **English** (Luambo lwa vhudavhidzani).
- 8.1.4.2 U bva kha luambo lu re kha tshigwada tsha nyambo dza Tshinguni (isiZulu, isiNdebele, Siswati na isiXhosa), hu ȑo shumiswa **isiZulu**;
- 8.1.4.3 U bva kha tshigwada tsha nyambo dza Tshisotho (Setswana, Sepedi, na Sesotho), hu ȑo shumiswa **Setswana**;
- 8.1.4.4 Luambo lwa **Tshivenda**; lune lwa wela kha nyambo dze dza vha dzi sa dzhielwi nȑha a tshi ho kha tshigwada tsha nyambo, zwenezwo tshi ȑo shumiswa; na
- 8.1.4.5 Luambo lwa **Afrikaans**, luȑwe lwa luambo lu sa weli kha tshigwada tsha nyambo, na lwone lu ȑo shumiswa.
- 8.1.5 Mupfumedzanyi wa FAIS u ȑo vhona uri u shumisa nyambo dzo sumbedzwaho kha 8.1.4 kha nyanȑadzo dza mulayo.

8.2 Tshumiso ya Nyambo dza Tshiofisi nga Mupfumedzanyi wa FAIS:

8.2.1 Tsalutshedzo ya uri ndi dzifhio nyambo dzine dza do shumiswa kha zwa mabindu khathihi na kha vhudavhidzani na mirado ya tshitshavha, na nga ndila ine nyambo idzo dza do shumiswa ngayo, zwo sumbedzwa afho fhasi.

8.2.2 Ndivho dza mushumo

Mupfumedzanyi wa FAIS u khou dzhia English sa luambo lwa vhudavhidzani na u vhulunga rekhodo dza mushumo –

8.2.2.1 U davhidzana na vhafaramikovhe vho fhambanaho vhawe zwi tshi tevhedza vhuḍifhinduleli na tsheo dzo dzhiwaho;

8.2.2.2 Maelana na vhudavhidzani ha nga ngomu kha Mupfumedzanyi wa FAIS; na

8.2.2.3 Maelana na vhudavhidzani hawe na mihasho na/kana Phalamennde nga kha Munisiḵa onoyo.

8.2.3 Kha nyimele dzine manwalo ane a tea u bveledzwa nga English a vha a tshi khou humbelwa nga luambo luḵwe lwa tshiofisi nga nḵa ha English, Mupfumedzanyi wa FAIS u do ita manweledzo a mafhungo o pindulelwaho ane a vha hone zwi tshi tevhedza mikano yo sumbedzwaho kha 8.1.3 afho nḵa.

8.2.4 Ndivho dza Muvhuso

Mupfumedzanyi wa FAIS u do shumisa English na nyambo dza tshiofisi dzo sumbedzwaho kha 8.1.4 afho nḵa zwi tshi ya nga nyimele kha ndivho dzi tevhelaho:

8.2.4.1 Vhudavhidzani na mirado ya tshitshavha, nga u tou amba na u ḵwala vhuvhili hazwo- zwine zwa vha kha nḵivhadzo dza muvhuso na khuwelelo, zwiga zwa mafhungo a muvhuso, zwigaḵhalu zwi ḵalusaho zwiimiswa na tshumelo (manweledzo kha nyimele dza manwalo ane a vha a luambo lu konḵaho);

8.2.4.2 Vhudavhidzani na nyanḵadzamafhungo (sa tsumbo, u kanḵisa, radio na theḵevishini, webusaithi) – zwi tshi bva kha ndivho na vhuḵo.

8.2.4.3 Nyangadzo dza tshiofisi na mañwalo.

8.2.4.4 Mishumo na vhañwe vhafaramikovhe; na

8.2.4.5 U kwamana na tshitshavha na miṭangano ya tshiofisi ya tshitshavha.

8.2.5 Mafulo o livhiswaho kha vhashumelwa

Mupfumedzanyi wa FAIS u ḡo dzhia maga o teaho nahone a pfeseseaho kha u fara mafulo nga nyambo dza tshiofisi dzi re na tshivhalo nga hune zwa konadzea hu tshi khou dzhielwa nṯha luambo lwa tshitshavha tshine tsha khou dzhenelela kha mafulo ayo, khathihi na mbadelo dza izwo.

8.2.6 Senthara ya Ndongolo ya Vhashumelwa

Senthara ya Ndongolo ya Vhashumelwa vha Mupfumedzanyi wa FAIS i ḡo lwela u davhidzana na miraḡo ya tshitshavha nga nyambo nnzhi dza Riphabuḷiki nga hune zwa konadzea, zwi tshi tevhedza vhukoni ha Ofisi ya Mupfumedzanyi wa FAIS, sa zwo sumbedzwaho kha 8.1.3 afho nṯha.

8.3 Mbetshelo dza tshumelo nga luambo nga nnda ha Nyambo dza tshiofisi dzo tiwaho nga Mupfumedzanyi wa FAIS:

8.3.1 Hune murado a tama u wana tshumelo nga luambo lwa tshiofisi nga nnda ha luambo lwa tshiofisi lune lwa khou shumiswa (sa tsumbo kha nyandadzo) murado uyo u tea u divhadza Mupfumedzanyi wa FAIS nga ha khumbelo iyo nga u tou nwala. Mupfumedzanyi wa FAIS u do ita nzudzanyo u itela u fusha thodea idzo kha tshifhinga tshi pfalaho tshi si ho fhasi ha maduvha a 30 a u shuma musi vha tshi tou tangedza khumbelo iyo.

8.3.2 Kha nyimele ya vhudavhidzani nga mulomo, u fana na kha mitangano na thodea ifhio kana ifhio ya u dologa, khumbelo i tea u itwa nga u tou nwala nahone hu tshe na maduvha a furaru (30) a u shuma hu sa athu u farwa mushumo uyo.

8.3.3 Hu sa khou dzhielwa fhasi izwo zwo bulwaho afho ntha, mafhungo o sumbedzwaho afho kha 8.1.3 a tea u dzhielwa ntha kha u ta uri hu do shumiswa luambo lufhio lwa tshiofisi.

9. U THOMIWA HA KHETHEKANYO YA LUAMBO

9.1 Mupfumedzanyi wa FAIS o wana thendelo ya u sa thoma Khethekanyo ya Luambo sa zwine zwa thodea nga Mulayo.

9.2 Naho Mupfumedzanyi wa FAIS a sa do thoma Khethekanyo ya Luambo, mishumo iyo i do neshedzwa uri i shumiwe nga Vhashumi Vhahulwane vho tiwaho nga Mupfumedzanyi.

10. VHUGUDISI NA VHUKONI

U itela u swikelela u thoma u shuma ha phurofeshinala nahone ho leluwaho ha Mbekanyamaitele iyi, muthu a re na vhudifhinduleli u do eletshedza nga ha vhugudisi na u fhaa vhukoni.

11. NYANDADZO NA TSWIKELELO KHA MBEKANYAMAITELE

11.1 Mbekanyamaitele iyi i do anadzwana nga nyambo dzo sumbedzwaho kha 8.1.4 afho ntha.

11.2 I do wanala kha webusaithi ya Mupfudzani wa FAIS (www.faisombud.co.za)

- 11.3 Manweledzo a mbekanyamaitele iyi a ḡo ṭanwa kha Ofisi ya Mupfumedzanyi wa FAIS nga ndila na kha vhupo vhune ha ḡo kona u vhalea nga tshitshavha.
- 11.4 Nṭha ha izwo, maṅwalo o phirinthewaho a ḡo wanala nga nyambo dzo sumbedzwaho kha 8.1.4 afho nṭha, kha vhupo ha Mupfumedzanyi wa FAIS.

12. NDILA DZA U ITA MBILAELO

Muthu muñwe na muñwe ane a sa fushee nga tsheo ya Mupfumedzanyi wa FAIS maelana na tshumiso ya nyambo dza tshiofisi a nga ita mbilaelo nga u tou ñwala o i livhisa kha Mupfumedzanyi.

12.1 Mbilaelo i tea u itwa nga:

12.1.1 U tou ñwala,

12.1.2 Hu sa athu u fhela miñwedzi miraru ho vha na mbilaelo

12.1.3 U sumbedzisa dzina, ñiresi, na zwidodombedzwa zwa vhukwamani zwa muthu ane a khou ita mbilaelo.

12.1.4 U ñetshedza ðhalutshedzo nga vhuðalo nahone yo fhelelaho nga ha mbilaelo.

12.2 Mupfumedzanyi kana muofisiri muhulwane o hweswaho vhuðifhinduleli nga Mupfumedzanyi a nga humbela uri muvhilaeli a ñetshedze zwiñwe zwidodombedzwa zwine zwa vha zwa ndeme na u dzhenelela muñangano ndivho i ya uri hu vhudziseswe vho livhana zwifhañuwo nga ha mbilaelo.

12.3 Mupfumedzanyi u ðo, u fana na kha 12.1, dzhiela ñña mbilaelo na u dzhia tsheo, hu sa athu u fhela miñwedzi miraru (3) nga murahu ha mbilaelo, na u ñivhadza muvhilaeli nga ha tsheo.

13. MAITELE A KHAÑHULULO

13.1 Muvhilaeli a songo fusheaho nga tsheo sa zwo sumbedzwaho kha tshipiña tsha vhu 12.2 tsha mbekanyamaitele iyi a nga ita khumbelo ya khañhululo na Mulanguli, ane a vha Khomishinari wa FSCA.

13.2 Khumbelo ya khañhululo yo ñetshedzwaho kha Mulanguli i tea u livhiswa kha Khomishinari na u itwa kha tshifhinga tshi linganaho ñwedzi muthihi (1) nga murahu ha tsheo ya muthu o sumbedzwaho kha tshipiña tsha vhu 12.2 wa mbekanyamaitele iyi.

13.3 Mbetsheho dza zwiipiña 12.1.1, 12.1.2, 12.1.3 na 12.1.4 zwa Mbekanyamaitele iyi zwi ðo shumisa arali hu na tshanduko dzo teaho u ita khumbelo ya khañhululo zwi tshi tevhedza tshipiña tsha vhu 12 ya Mbekanyamaitele iyi.

14. Mulambedzi

Mulambedzi ndi Mupfumedzanyi.

15. Vhaṅe vha mbekanyamitele

Muṅe ndi Mulanguli wa Tshigwada tsha Thandululo

16. Zwidodombedzwa zwa Vhukwamani

Imeili: marc@faisombud.co.za

Luṅingo: 012 762 5000

17. Thendelo

Mbekanyamaitele i ḡo sedzuluswa nga murahu ha minwaha mivhili na u ṅewa thendelo nga EXCO.

18. Zwidodombedzwa zwi elanaho

Mbekanyamaitele i tea u vhalwa na tsumbanḡila dza thikhedzo dzi tevhelaho:

Maṅwalo ane a khou iswa Nṅa:

Memorandamu wa u Pfesesana vhukati ha FSCA na Mupfumedzanyi wa FAIS.

Ṫhoḡea dza Ndaulo:

Mupfumedzanyi wa FAIS u dzhiela nṅha ndeme ya u tevhedzela ṅhoḡea dza ndaulo dzoṅhe dzo teaho sa zwe dza sumbedziswa zwone kha Vhupo ha Ndaulo ha Mupfumedzanyi wa FAIS.

Hu tshi khou ambiwa nga:

- Ndayotewa.
- Mulayo wa Luambo.
- Ndaulo dzo itwaho zwi tshi tevhedza tshipiḡa tsha vhu 13 tsha Mulayo.

19. U kwamea kha zwa masheleni

A hu na u kwamea ho tou livhaho thwii kha zwa masheleni kha u thoma u shumiswa ha Mbekanyamitele iyi, fhedzi hu nga shumiswa masheleni kha u kanḡiswa na u pindulelwa ha Mbekanyamaitele nga nyambo dzoṅhe dza tshiofisi.

20. Zwi sa katelwi

A hu na zwi sa katelwi kha Mbekanyamaitele iyi.

21. Khumbelo ya u sa tevhedzela Mbekanyamaitele

Kha nyimele ine zwishumiswa na nyimele dzi kombetshedzaho dza vhanga u sa tevhedzela zwi tshi bva kha mbetshelo ya/dza mbekanyamaitele, hu ḡo rumelwa phirisela dzo tou ṅwalwaho

kha Mupfumedzanyi ane a ḡo vha na maanda oṡhe a u ṅetshedza khumbelo, yo fhelela kana tshipiḡa tshayo, kana a hana.

22. Tsivhudzo

U sa tevhedzelwa ha ṡhoḡea dza ndaulo dziṅwe na dziṅwe dzine dza tea u tevhedzelwa nga khole kana u lithsedzela kana u pfukha, zwi tshi katela u tendela mushumi muṅwe na muṅwe, zwi khagala kana zwi tshi khou tou humbulelwa, u sa tevhedzela ṡhoḡea dza ndaulo dzi shumiswaho, zwi ḡo dzhielwa ṅṡha nahone zwi ḡo shumanwa nazwo zwi tshi tevhedza Tshipiḡa tsha vhu 51 (1) (e) (i) tsha PFMA khathihi na u shumisa maitete a ndaṡiso a Mupfumedzanyi wa FAIS. Izwi a zwi thivheli maṅwe maga sa zwine zwa tikedzwa nga mulayo kana ṡhoḡea dza ndaulo dziṅwe na dziṅwe dzine dza shuma dzine dza dzhiiwa u itela u ṅea ndaṡiso kha mu/vhatshinyi.

U sa tevhedzela huṅwe na huṅwe hu elanaho na Mbekanyamaitete iyi na Mutheo wa Mbekanyamaitete hu ḡo lavheleswa sa ha ndeme na u nga livhisa kha maga a ndaṡiso zwi tshi tevhedza maitete na matshimbidzele a mafhungo a ndaṡiso.

U ṡanganedzwa ha Ṳiṅwalo

Dzina	Vhuimo	Tsaino	Datumu
Vho John Simpson	Mupfumedzanyi wa FAIS		